

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

מ.

עין משפט נר מצוה

קפ"א א מ"י פ"ג מהל' אסורות
הלכה כג ועין מ"מ סמ"ג
לחון קמח טו"ש פ"ד
סימן פג סוף ו'
קפ"ב ב מ"י פ"ג סמ"ג
טו"ש פ"ד קיד'
קפ"ג ג מ"י פ"ג סמ"ג
הלכה כג סמ"ג
טו"ש פ"ד סוף פג סוף
פ'
קפ"ד ד מ"י פ"ג סמ"ג
הלכה כג סמ"ג
טו"ש פ"ד קיד'
קפ"ה ה מ"י פ"ג סמ"ג
הלכה כג סמ"ג
טו"ש פ"ד סוף פג סוף
פ'
קפ"ו ו מ"י פ"ג סמ"ג
הלכה כג סמ"ג
טו"ש פ"ד סוף פג סוף
פ'
קפ"ז ז מ"י פ"ג סמ"ג
הלכה כג סמ"ג
טו"ש פ"ד סוף פג סוף
פ'
קפ"ח ח מ"י פ"ג סמ"ג
הלכה כג סמ"ג
טו"ש פ"ד סוף פג סוף
פ'
קפ"ט ט מ"י פ"ג סמ"ג
הלכה כג סמ"ג
טו"ש פ"ד סוף פג סוף
פ'

כאן בפתוחות כאן בסתומות. פ"ה דפתוחות לא סגי בחדא
דאיכא למימר מעלמא נפל ציה והקשה הר"ר אפרים
(מדמני) בסמך עובד כוכבים שהביא עריבה מלאה חציות ונמצאת
כילצית בחדת מהן פתוחות כולן מותרות אלמא בפתוחות תלין

לוקלא דלמרי כי היכי דהואי בחדך הוי
באחרני אלמא לעלמא אולו וע"ק אי
חיישין דמעלמא נפל צה שמים נמי
ניחוש דלמא העובד כוכבים הניחם
שם לכן היה מפרש הר"ר אפרים
להפך בפתוחות סגי'א בחדא דאיכא
למימר אחריתי אולא לעלמא וליכא
למיחש שמא העובד כוכבים הניח שם
דלדרכה לוקלא תלין אכל בפתוחות
לריך שמים מיהו כ"ל לישב פ"ה דשאי
התם שנמצאו שמים כילציות בחדת מן
החציות אכל הכא אין נמצא כאן שום
חצית להכשר להלכתו ולכן יש לפסול
בפתוחות: **ובדגים** כ"ל שיש לו
סנפיר וכו'. פ"ה משמע שאין הכשר
דגים דצבר אחר וקשיא לתרויהו
ותימה דל"כ כי משני בלוחם דדמו
רשייהו לעמא'ס פירוש ולוחם ה'ארכ'
סנפיר וקשקשת ומה תיך אליבא
דמ"ד או ראשו או שדו ולדוק
בשדרה דכל דג טמא אין לו חוט
השדרה לכן נראה דמשדרה לא פריך
מידי והא דלא חשיב ליה מנא בחד
סנפיר וקשקשת היינו משום דסימני
גוואי לא קא חשיב:

מחלוקת בצירין אכל בגופן פ"א.

וא"ת והא לרין נמי
איסור דלורייתא^ט כדלמרינן (חולין דף
ק"ב): הטמאים לרבות לרין ורוטבן
ו"ל דהואי דלורייתא לרין אסור מיהו
לרין כגיל צרוב וגופן לא כגיל דכריה
לא כגיליה: **וחזו** ביה ק"פ"י
ושרייה. ומיירי כגון שלח היה שם
אלא מן אחד ומאן דלמך היינו משום
דשכיחי בה קלפי מעיקרא:

נמצאת ביבית. פירוש הכשר

כילצית היינו שמים
בפתוחות לפרש"י דלעיל ולפי' הר"ר
אפרים שמים בפתוחות: **אמר** רבא
בשנימוחו. תימה אמאי לא משני קסבר
סימני עובדי דגים לאו דלורייתא ולכן
אין לצדוק בסמינים דל"כ משני פרק
אלו טרפות (חולין דף טז. טז. גבי
סימני ביצים דלאו מדלורייתא נינהו
דקא פריך ולצדוק בסמינים ומשני
סימני ביצים לאו מדלורייתא ואור"ת
דש"מ מהכא סימני עובדי דגים
דלורייתא ולכן יש להסיר הצורבטש
אע"ג דלרין אנו מוצאין צהה קשקשים
דא"ש צהה סימני עובדים מיהו
דא"ש לרבות לעולם אימא לך קסימני
לאו דלורייתא והא דלא שני הכא
מן המומחה משמע דלרין שום ד
היתר ליקח שלח מן המומחה ואין זה
דא"ש לא נימוחו וקשקשים ניכרים
ואומר של דג פלוני טהור דהשתא
איכא תמי' לנציבותא וכה"ג. נקמים
אף שלח מן המומחה כדלמרי' המס (דף
סג): גבי ביצים דלוקחין מהן כשאומר

שוטטום. לשון (ט) שטין על המים: חציות פתוחות לא סגי בחדא
דאיכא למימר מעלמא נפל ציה: **ובדגים** על שיש צהה סנפיר
וקשקשים. משנה היא צאלו טרפות (חולין דף טז. טז.) אלמא אין סימן
לדגים דצבר אחר וקשיא לתרויהו:
דגים של טרי'ת. מריש הוא מעטילנא
צלי. בחד סימן או בחדא של בשדרה
דהוה ס"ד דמי פליגי רב הונא ורב
נחמן בגופן פליגי אכל צירין אפילו
רב הונא מודה: צירין נמי לא
(ט) עטילנא. דקצירה לי כרב הונא:

כשחשיכו שוות. כשמחברין אותן
יחד מתחברות וניכרות ונראות שהיו
כולן מדג אחד: **ומי איכא דשרי כה"ג**
באסרא דשכיחי קלפי. ד"ל שמה
דגים טהורין וטמאין יש וקשקשים מן
הטהורין צאו: **ואנא** לא מיסר
אשרינא. לאכול גופן משום קליפי
דמישכחי בחדא ורב אשי קאמר
לה: **דקאמר** לי רב פפא. דשרניה רב
הונא: **עריבה**. ספינה קטנה: **פולן**
מוסרות. דכי היכי דהואי בחדך הואי
נמי בשדרה ואילו לעלמא: **מתלמא**
קראי. מג' חכמים גדולים ששם כד"י
לסמך עליהם כעל המקרא: **דמן**
צירי. מקוס: **עוברן**. ביצים שלהן:
משריין. דג עלמא צמשי אמנו: **זס**
משריין מצחוץ. דג טהור לאחר שהוטלה
צילתו משרפת (ט) ועומדת מאליה
צחול אכל דג טמא משריין מצפנים
צמשי: **מא'ס** לאחר שנגמרו צילי
צמשי: **סימני ביצים**. שגוף טהור:
(ט) **שדורת**. משוכה שרצה בחדא
אחד והולכת ומקצרת ונמשכת:
ועוגולגל. עגולה מזלדיה ומגולגלת
דלרין ציריה רחבים: **ראש אחד** כד.

הגהות הב"ח

(א) גמרא מנא לך הא
א"ל מתלמא: (ב) רש"י
ד"ה צירין נמי לא
מטבילנא: (ג) ד"ה זה
משריין וכו' משרפת
ונצרת מאליה (כחול)
חז"מ וכו' יש מנייהן
בחורין:

לעזי רש"י

פלט"ר"א [פלט"ר"א].
שטוח.
אלבו"ל [אלבו"ל].
חלבה (הביצה).
מור"ל. חלמון (הביצה).
כוור"ל [כוור"ל].
קרפדה קטנה.

רבינו הגנאל

הא דתני בדגים כל שיש
לו סנפיר וקשקשת
אוקמנא מיני דגים ששמן
באר' ופלמריא שראשם
דומה לראש דגים טהורין
אבל שאר דגים כגילוי האי
לא חיישין: אמר רב פפא
טריה שאינה טהרה
הלכתא עד שיהא ראש
ושדרה של כל אחד אחד
ניכר ואם לאו אפילו
לטבול בצירין אסור.
ומותבין עליה חתיכת דג
שיש בה סימן בין כבולה
בין במקצתה אפילו אחד
מכאן כולן מותרות.
ומעשה בעובד כוכבים
שהביא אחד מלא חתיכת
בצירין ונמצא סימן באחד
מהן והתיר רש"י"ג את
הגרב כולו ומשני רב פפא
בשחתיכות שוות פ"י
כשנתן חתיכה על הכרחה
מותרת דג שלם וקשקשין
אי הכי מאי למימרא
ופריקין מהו דאיתמא
ניחוש דלמא אתמימא
אתמי' ליה קמ"ל דלא
חיישין: ההוא ארבא
דצחתיא דאתאי לסיכא
חזי קלפי שהן קשקשין
רב הונא בר חיננא שרא
ליה אמר רבא מי אימא
דשרי כי הא מלתא באתאי
דשכיחי קלפי נפקי
שיפורי דרבא ואסרי
שיפורי דרב הונא כד
חיננא ושאר. ואסיקנא
אמר רב אשי אנא לא
אסרנא ולא שרינא כ"מ
בגופן בין בצירין וקיימא
בגופן בין בצירין וקיימא
לן כרב אשי דהוא
בתראה: יתיב רב אדא רב
אבהו וקאמר עובד
כוכבים שהביא עריבה
מלאה חציות ונמצאת
כילצית באחת מהן

יהודה משמיה דעולא מחלוקת לטבל בצירין אבל בגופן דברי הכל עד שיהא
ראש ושדרה ניכר של כל אחד ואחד יתיב רב חיננא בר אידי קמיה דרב
אדא רב אבהו ויתיב וקאמר יעובד כוכבים שהביא עריבה מלאה חציות
ונמצאת כילצית באחת מהן פתוחות כולן מותרות סתומות היא מותרת
ובולן אסורות א"ל מנא לך הא (ט) מתלתא קראי שמיע לי מרב ושמואל
ורבי יוחנן אמר רב (ט) ברונא אמר רב "קירבי דגים ועוברן אין נקחין אלא
מן המומחה רמי ליה עולא לרבי דוסתאי דמן בירי מודקאמר רב קירבי
דגים ועוברן אין נקחין אלא מן המומחה מכלל דג טמא אית ליה עובר
ורמינהי (ט) דג טמא משריין דג טהור מטיל ביצים ניהו אלא זה משריין מבחוץ
רבי זורא לא תיסמי תרויהו מטילי ביצים ניהו אלא זה משריין מבחוץ
וזה משריין מבפנים למה לי מומחה לבדוק בסמינן דתניא "כסימני ביצים
כך סימני דגים סימני דגים סלקא דעתך סימני דגים יסנפיר וקשקשת
כתיב בהו אלא כסימני ביצים" כך סימני עובדי דגים ואלו הן סימני
ביצים 'כל שכודרת ועוגולגלת ראשה אחד כד וראשה אחד חד טהורה ב'
ראשיה חדון וב' ראשיה כדון טמאה "חלמון מבחוץ" וחלמון מבפנים טמאה
חלמון מבחוץ וחלמון מבפנים טהור חלמון מעורבין זה בזה זו היא ביצת
השריין אמר רבא כשנימוחו ולרבי דוסתאי דמן בירי דאמר סמו מכאן עוברן
והתניא

של עוף פלוני טהור לך הולך לתוך כשנימוחו כך דקדק ר"י וא"ת דלמא לאו מילתא פסיקתא היא דהא א"ש אמר חז"ל מלחמים נאמן אף
שלח מן המומחה ויש לומר דדבר זה לא שכיח צרוב מוכרים שהיו בשעת מליחה ורבינו יהודה הקשה על פ"ה דל"כ סימני (ט) דגים דלורייתא
אם כן תלי תינא גדלא תניא דקאמר כסימני ביצים כך סימני עובדי דגים ועוד הקשה מן הירושלמי דפריקין נתן צב רבא אמר
קמיה שמואל ידע אנא מפרשא צין עובדי דגים טמאים לעובדי דגים טהורים עובדי דגים טהורים
ארכוס (ט) חמי ליה הדא סלפותא א"ל מה מהו פירוש הראה לו עובד של דג טהור וא"ל טמא א"ל לא גיש לי דלמרת על טהור טמא
אלא סופך לומר על טמא טהור משמע דיש עובדי דג טמא דומין לשל טהור כמו צנינים דאיכא דעורבא דדמיה ליונה אלמא קסימני
לאו דלורייתא ואין לסמך על סימני עובדי דגים מיהו אין לאסור הצורבטש כי אמת הוא שיש לו צמיח ומשריין בשעה שעולה מן המים:

תורה אור השלם

1. את זה האבלו מפל
אשר במים כל אשר לו
סנפיר וקשקשת במים
דימים ובהק"ים אהם
תאכלו: ויקרא י"א ט

מוסף רש"י

דג טמא משריין. בגופן
עובד כשאר בהמה וחיה
(בבב"ב דף טז.) דג טהור
מטיל ביצים. ויש
עליהן ומתממן עד שיוצאם
מן הקליפות טעופות (שם).
עובדי דגים. פ"ה דגים
כמות שהן מחוברים יחד
(חולין דף טז.). שכודרת.
ענה ככדור. פלוג"א.
סודת ועוגולגלת חלה היא,
דלי מנא עוגולגלת לחודה
הוא משמע עגולה בעדשה
וכגוניה. הכי מני סודת
ועוגולגלת. כעגולה של
כדור שאינה קלשה אלא
עגולה בעצמי. והדר מפרש
דאש אחד כד וראשה אחד
חד, דלא ככדור ממש אלא
מאורה אלא כעגולה של
לחמה (שם). כד. פלוג"א
בלע"ז. שאינו חד אלא
ככדור (שם). חלבוץ.
כלבוץ (שם). חלמון.
מוטיל (שם). ביצת
השריין. כ"ל והלטה
מטילי ביצים (שם).
הדרן עלך אין מעפדין

רבינו הגנאל (המשך)

פתוחות כולן מותרות
כמאן דמערבין דמו וכולן
כחדא חשיבי סתומות היא
מותרת וכולן אסורות אמר
ליה מנא לך הא אמר ליה
מרב ושמואל ר"י יוחנן.
אמר רב ברונא אמר רב
קירבי דגים ועוברין אינן
לנקחין אלא מן המומחה
ומקשקשין למימרא דג טמא
ביצין ופריקין תרויהו
מטילי ביצים ניהו מיהו
טמא משריין מבפנים דג
טהור מטיל ביצים
ומשריין מבחוץ ולמה לי
מומחה לבדוק בסמינן
דתיא כסימני ביצים כך
סימני עובדי דגים ובסימני
ביצים נתנין כל שכודרת
ועוגולגלת ראשה אחד חד
וראשה אחד כד כלומר